

Posudek vedoucího diplomové práce:
„Zásada superficieses solo cedit a její význam v pozemkovém právu“
(Ondřej Švarc)

Diplomová práce Ondřeje Švarce na téma „Zásada superficieses solo cedit a její význam v pozemkovém právu“ má celkem 83 stran (vlastní text práce má 132 507 znaků), a skládá se z pěti dále členěných kapitol včetně úvodu a závěru, seznamu zkratk, seznamu pramenů a česky i anglicky psaného abstraktu. Byla odevzdána 31. května 2018. Splňuje tak veškeré formální náležitosti diplomové práce.

Aktuálnost tématu. Téma práce hodnotím jako velmi aktuální a vhodně zvolené. Zásada superficieses solo cedit byla do právního řádu znovu zavedena občanským zákoníkem (zákonem č. 89/2012 Sb.) a důsledky jejího znovuzavedení jsou pro pozemkově právní vztahy zcela zásadní. Její zakotvení není bez výjimek a navíc způsob úpravy prochází aktuálním vývojem, k určitým změnám v jejím vymezení došlo též novelou občanského zákoníku z roku 2016 (zákonem č. 460/2016 Sb.). Právní úprava přináší celou řadu nejednoznačných, přitom však stěžejních otázek, které zatím nemohly být z časových důvodů ve větší míře reflektovány soudní judikaturou.

Náročnost tématu. Téma práce hodnotím jako náročné. Náročnost je dána především novostí právní úpravy, která navazuje na prvorepublikovou právní úpravu. Téma přináší celou škálu nevyřešených otázek, na které má mnohdy odborná veřejnost rozdílné názory. Zpracování tématu tak vyžaduje tvůrčí přístup a schopnost kritické analýzy.

Formální a systematické členění práce. Posuzovaná práce je členěna celkem do pěti dále strukturovaných kapitol (včetně úvodu a závěru). Po úvodu se autor věnuje historickému vývoji superficiální zásady. S ohledem na téma práce a důsledky opuštění superficiální zásady občanským zákoníkem z roku 1950 pro aktuální právní stav, považuji tento historický exkurz za velmi cenný a vhodně zařazený na počátek práce. Následuje stěžejní kapitola věnovaná zakotvení superficiální zásady a odchylek od ní v platném právu. Nejprve se autor v rámci této kapitoly věnuje občanskoprávním hlediskům zásady superficieses solo cedit a výjimkám z ní a po té výjimkám plynoucím z práva veřejného. Za drobný nedostatek z hlediska systematiky považuji nepropojení veřejnoprávních a soukromoprávních aspektů tzv. liniových staveb. Před závěrem práce se autor věnuje superficiální zásadě z hlediska katastru nemovitostí. K členění práce nemám výhrady, považuji ho za logické. Jednotlivé kapitoly na sebe navazují a téma pojednávají komplexně. Pozornost je věnována všem podstatným aspektům tématům.

Hodnocení práce. Posuzovaná diplomová práce zpracovává téma komplexně, pozornost věnuje všem podstatným aspektům tématu, byť některým dílčím aspektům mohlo být věnováno trochu více pozornosti (zejména některým veřejnoprávním výjimkám ze superficiální zásady).

Práce je zpracována převážně kompilačním způsobem, autor vhodně čerpá z širokého okruhu pramenů. V některých částech práce (zejména ve stěžejní kapitole věnované právní úpravě superficiální zásady v občanském zákoníku) předkládá autor též vlastní názory a prokazuje schopnost tvůrčí práce včetně schopnosti kritického přístupu k odborné literatuře. Naopak

tento tvůrčí přístup poněkud postrádám v části práce věnované veřejnoprávním výjimkám ze superficiální zásady. Konkrétně se např. neztotožňuji s názory prezentovanými na právní povahu rybníků jakožto vodních děl, které autor přejímá převážně z odborné literatury, nicméně autorovu vlastní analýzu právní otázky postrádám. Výrazně více prostoru mohlo být věnováno aspektům právní povahy vod, jeskyní a ložisek vyhrazených nerostů, které představují výjimky ze superficiální zásady. Naopak poměrně zdařile je zpracována část věnována technické a dopravní infrastruktuře, byť ze systematického hlediska bych považovala za vhodnější propojit kapitoly věnované soukromoprávní a veřejnoprávní úpravě týkající se vztahu těchto staveb a pozemku.

Zajímavě a odlišně i z hlediska zvolené metody práce je zpracována kapitola 4 (Promítnutí superficiální zásady do katastru nemovitostí), která se snaží zmapovat skuteční promítnutí superficiální zásady do obsahu KN na základě statistických údajů. Nevýhodou tohoto pohledu na superficiální zásadu je, že již z hlediska předmětu evidence katastru, může zachytit pouze budovy resp. stavby, které se zapisují do katastru nemovitostí. Nemůže tak poskytnout ucelený pohled na množství výjimek ze superficiální zásady. Nicméně i zmapování budov evidovaných v katastru nemovitostí, které nejsou součástí pozemku, ať již z důvodu toho, že jsou samostatnou nemovitostí nebo proto, že jsou součástí práva stavby, považuji za užitečné. Diplomovou práci tato kapitola vhodně doplňuje.

Posuzovaná diplomová práce je zdařilým rozbořením zásady superficies solo cedit. Být v práci převažuje kompilační charakter, autorovi se v částech práce daří pojmenovat problémové otázky a zaujmout k nim vlastní stanoviska. K práci s literaturou nemám žádné připomínky. Naopak lze autora pochválit za množství i výběr zdrojů, ze kterých v práci čerpá. Taktéž po stránce grafické a jazykové je práce zpracována standardně, byť se v ní místy vyskytují překlady a stylistické nepřesnosti.

Doporučení k obhajobě a návrh klasifikace. Diplomovou práci Ondřeje Švarce hodnotím jako výbornou až velmi dobrou a jako takou ji doporučuji k ústní obhajobě.

Otázky k obhajobě. V rámci ústní obhajoby doporučuji, aby se diplomant vyjádřil k následujícím otázkám:

1. Zhodnoťte relevantnost jednotlivých výjimek ze superficiální zásady a zhodnoťte jejich vhodnost.
2. Věnujte se dočasným stavbám z hlediska superficiální zásady.

V Praze dne 21. května 2018

JUDr. Martina Franková, Ph.D.